

Automat Koruna s neónovou reklamou od Ladislava Sutnara | zdroj: Pražský deník

Legendární bufet Koruna: Zápotocký mě seřval za to, že do koktejlů lijeme rum, vzpomíná vedoucí automatu

Klik na odkazy:

[československo](#) | [socialismus](#) | [praha](#)

Návrat kdysi největšího bufetu s rychlým občerstvením v Československu ohlásil majitel secesního Paláce Koruna Tomáš Plachý. Po více než 20 letech tak v původním retro stylu ožije podnik, kam před revolucí chodili na jahodové koktejly, chlebičky a párky studenti, sportovci i komunističtí papaláši. Každý den se tu otočilo 18 tisíc lidí!

[Reklama Sklik](#)

Automat Koruna v Praze

Historie oblíbeného lidového bufetu se začala psát již za 1. republiky. **Byl otevřen v roce 1931** v přízemí paláce Koruna a fungoval v něm vůbec **první pražský automat na chlebičky a limonádu**. Od té doby se všem zařízením rychlého občerstvení říkalo po Praze „automat“.

Interiér bufetu z chromové oceli a stěn z béžových skleněných desek navrhl uznávaný **architekt Ladislav Machoň**, který měl ve věži paláce Koruna svůj ateliér a jednou sem přijel i na svém bělouši. Automat se samoobslužným provozem byl tenkrát v Evropě novinkou, a protože si ho Britové také přáli mít, musel pro ně Machoň postavit **repliku automatu Koruna na proslulé londýnské Oxford Street**.

Automat Koruna v Praze-interiér

Původní interiér automatu se bohužel nedochoval. **V roce 1948 byl bufet znárodněn**, dostal se do 4. cenové kategorie, zlidověl a ztratil svůj původní prvorepublikový ráz. Přesto byl velmi oblíben. V 50. letech se tu mixovalo až **50 tisíc mléčných koktejlů denně** a

smažilo **3 tisíce bramboráků**. Za jejich vůní se sem táhly i zástupy **komunistických papalášů včetně členů vlády**. Domácími párky v pravých střívkách nepohrdl ani tehdejší **prezident Antonín Zápotocký**. „Jednou ale tady ztropil pořádný povyk,“ vzpomíná **bývalý vedoucí automatu Koruna Josef Hlinák**. „Rozčiloval se, že si tu studenti dávají ovocné koktejly s rumem. Prý co je to za socialistickou výchovu, soudruhu?“

Pan Hlinák pomáhal Polákům i Rusům zakládat podobné zařízení ve Varšavě a Moskvě

Podle automatu Koruna vznikaly bufety nejen u nás, ale i v zahraničí. Pan Hlinák pomáhal Polákům i Rusům zakládat podobné zařízení ve Varšavě a Moskvě.

Automat Koruna v Praze

Bohužel automat Koruna měl i své stinné stránky. Chodívali sem také „**somráci**“, kteří v nestřežené chvíli ujídali hostům jídlo z talířů. Přitom polévka se tu prodávala za 60 haléřů a párky za dvě koruny. Některým prodavačkám bufetu běžný plat zřejmě nestačil, neboť se přizivovaly **prostitutíc**. Automat Koruna se tak stal i místem, kde se v dopoledních hodinách s **pasáky** vyúčtovala tržba.

Palác Koruna v Praze

Poté, co do Československa v roce 1992 vtrhla hamburgerová kultura se svými McDonaldy, sláva mléčných bufetů i automatu Koruna začala rychle upadat, až byly postupně jeden za druhým zlikvidovány. Po čase se však Pražanům začalo po legendárním bufetu stýskat. Ožije jeho sláva podruhé?

Historie Paláce Koruna

Jedinečný a monumentální Palác Koruna na Václavském náměstí 1 v Praze 1 je význačné dílo české moderní architektury s věžovitým nárožím, stojící na území Nového Města pražského. Na místě dnešního paláce stávaly dříve tři domy, jejichž původ sahá až do doby založení Nového Města Karlem IV., samozřejmě od té doby změnilo několikrát svůj vzhled. Domy se nazývaly U Špinků, U Řemenářů a U Subitánů.

Historie v 19. století

Palác Koruna byl postaven na místě tří měšťanských domů, jejichž parcely byly vymezeny v rámci založení Nového Města pražského v roce 1348. Dvou až třípatrové domy měli krátce

před zbořením v roce 1912 barokní fasády, upravované v průběhu 19. století. Spodní část Václavského náměstí byla vždy rušnější než ta horní a to díky blízkosti Starého Města, což se projevovalo ve výšce a nákladnosti výzdoby zdejších domů. Dodnes se zde zachoval jediný, dům U Zlatého úlu na Můstku.

vikýři. Původně se zde vařilo pivo a ve dvoře byly stáje. Na počátku 20. století byla v prvním patře proslulá Vídeňská

kavárna, zařízení v rokokovém stylu, s prvním kulečnickým stolem v Praze. V přízemí se od roku 1899 nacházel obchod Hynka Gottwalda, jednoho z průkopníků kovového nábytku v českých zemích.

1914 - Dokončení výstavby Paláce Koruna

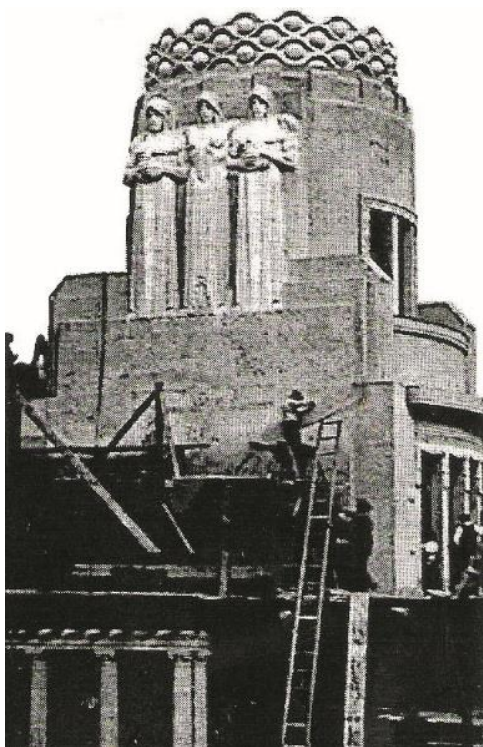
Stavební povolení pro Palác Koruna vydal Magistrát hlavního města Prahy ke dni 24. dubna 1912. Na rozlehlé parcele a na velice exponovaném místě tak postupně vznikl honosný palác ve slohu pozdní secese. Objekt, železobetonová skeletová konstrukce, měl několik traktů,

třípatrové podzemí a šest pater s podkrovím nad zemí. Kolaudace byla prováděna postupně v několika etapách. Data kolaudací jsou poněkud rozporná, za konečné dostavění objektu však můžeme

považovat 7. březen 1914, kdy byla stavba povolena k užívání.

Unikátní snímek z průběhu výstavby novodobého paláce. Na snímku je vidět dnes již zapomenuté dřevěné lešení a nezbytné obyčejné žebříky. Kolem stavby však pulzuje běžný denní život Pražanů.

1924 - Přibyly parní lázně

Součástí Paláce Koruna byly také lázně, do kterých měli vstup ve vyhrazených dnech jen pánové a v jiné dny zase dámy. Nad lázněmi se nacházel luxusně zařízený salon krásy, dnes bychom řekli kosmetický salon, a byl by zřejmě hodně drahý.

Lázně byly součástí celkového řešení klimatizace paláce. Ta byla nedílnou složkou architektonického řešení a nijak nenarušovala ráz stavby. V lázeňských místnostech se musel vzduch měnit nejméně pětkrát za hodinu. Provoz lázní byl ukončen v roce 1975.

1930 - Bylo ozvučeno kino Paláce Koruna

Málo známý pohled do sálu dnes již neexistujícího biografu KORUNA v kubistickém stylu od Ladislava Machoně. Tyto snímky jsou dokladem, že Palác Koruna už krátce po svém

vzniku nebyl jen administrativním a obchodním centrem, ale také centrem kulturním.

K otevření kina došlo 23.října 1914 a mělo 470 sedadel. V roce 1930 bylo kino Koruna vybaveno zvukovou aparaturou. Po válce se kino přejmenovalo na ČAS – KORUNA. Provoz kina Koruna skončil v padesátých letech minulého století.

1931 - Otevřen Automat Koruna

Jedním z nejznámějších momentů moderní historie Paláce Koruna byla výstavba a provoz AUTOMATU KORUNA jako prvního pražského samoobslužného přístroje. Sotva by se našel někdo, kdo by tento proslulý automat alespoň jednou nenavštívil. AUTOMAT se řadil do série obchodů s rychlým občerstvením a mléčných barů.

Automat prošel různými úpravami, jeho vybavení bylo jednoduché a strohé, ale pro rychlé občerstvení účelné. Na snímku vidíme přípravnu jídel, a hlavně jednu z mála dochovaných fotografií skutečného automatu, podle kterého bylo pojmenováno rychlé občerstvení.

Fotografie ukazuje logo, které symbolizuje ležícího číšníka. Tedy to, že v automatu není číšníka potřeba, vše funguje automaticky.

Zázemí Automatu Koruna v osmdesátých a devadesátých letech minulého století už bylo docela slušně vybaveno. Bylo to nezbytné, neboť obsloužit denně tisíce lidí nebylo zřejmě jednoduché. Z tohoto důvodu i pojmenování rychlého občerstvení AUTOMAT mělo své opodstatnění. I pulty, na kterých se jedlo a pilo, musely něco vydržet. Na vrcholu své slávy, počátkem devadesátých let, krátce před svým zrušením měl Automat Koruna 790 m² prodejní plochy a 240 zaměstnanců. Denně se tu

občerstvilo 10 000 lidí a prodalo se na 5000 chlebíčků ve třinácti druzích, 400 kg lahůdkových salátů v pěti druzích, 4000 kusů zákusků a 7000 kusů pekárenských výrobků. K dispozici bylo 23 druhů hlavních jídel, teplé i studené uzeniny, grilovaná kuřata atd.

1978 - Byla zprovozněna stanice metra Můstek

Takto vypadal v sedmdesátých letech minulého století prostor před Palácem Koruna, který tehdy patřil podniku zahraničního obchodu TECHNOEXPORT. Objekt se nemohl vyhnout potřebné rekonstrukci a hlavně výstavbě pražského metra.

Na fotografii je zbytek historických oblouků.

1996 - Palác Koruna opět otevřen po rekonstrukci pro veřejnost

Pro návštěvníky a zákazníky byl kompletně Palác Koruna znovu otevřen 5. září 1996. Uváděná celková částka za tuto rozsáhlou rekonstrukci činila 380 milionů Kč. Mezi mnoha jinými byl v podzemí paláce právě 5. září 1996 v šestnáct hodin otevřen Megastore Bontonland, největší prodejna CD nosičů, MC kazet a videokazet ve střední Evropě. Jeho plocha zaujímá cca 2200 m².

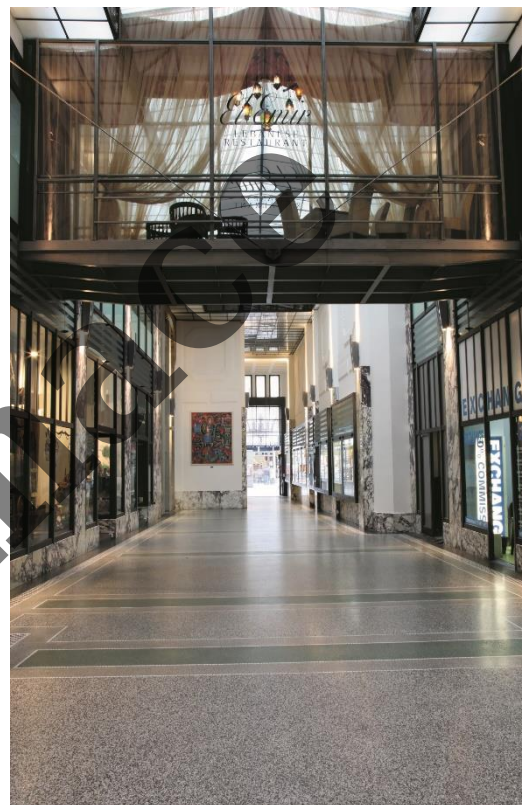

Palác Koruna - krása v detailu

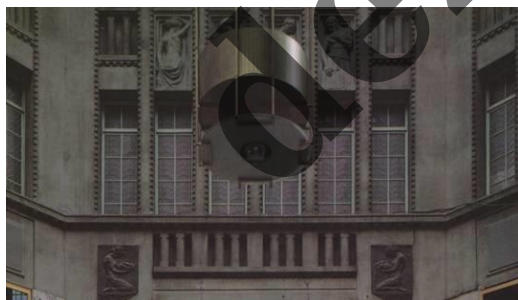
Stejně působivý jako exteriér je rovněž interiér této historické památky. Na snímku je skleněná oktogonální (osmiúhlná) kopule. Plocha jejího pláště o velikosti 170 m² se skládá zhruba z 3800 skleněných částí. Jednotlivé části

jsou od sebe děleny geometrickými secesními vzory a cenná lemovaná podlahová mozaika jemně koresponduje s celkovým pojetím interiéru. Součástí interiéru byl i originální kovový lustr. V současné době však lustr na svém místě není.

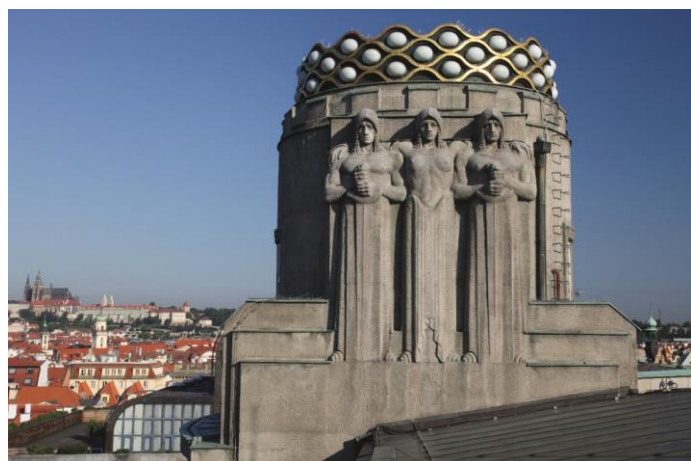

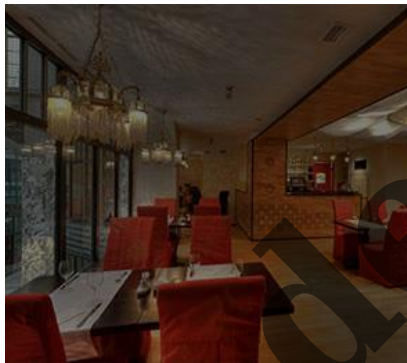
Ústřední dominantou exteriéru Paláce Koruna představuje věžovitý vrchol stavby, do jehož zakončení byl umístěn atribut ve tvaru koruny vystihující pojmenování paláce. Věž současně zdobí i přísně symetricky rozmístěná trojsoší hmotných postav ve splývajících tógách s kápěmi přes hlavu. Je to alegorické dílo Stanislava Suchardy.

Nápis na severní straně věžovitého nároží domu Paláce Koruna, který vystavěla První česká všeobecná akciová společnost pro pojišťování na život, je stále aktuální. I dnes nám srozumitelně připomíná, že na budoucnost se musí stále myslet, a to v každém věku. V tomto směru je tento odkaz platný nejenom pro dnešek. „DŮKAZEM LÁSKY K RODINĚ, ZÁRUKOU ZMNOŽENÍ JMĚNÍ, OPOROU STÁŘÍ JEDINĚ, ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.

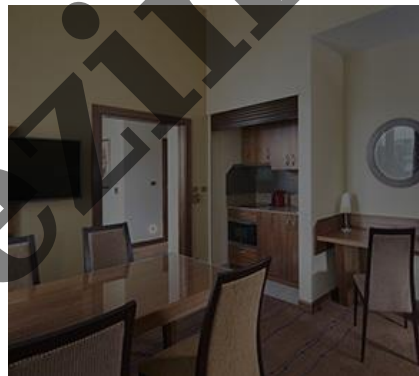

Soubor detailů architektonické vynalézavosti a dovednosti českých stavitelů, ale také řemeslníků všech možných profesí.

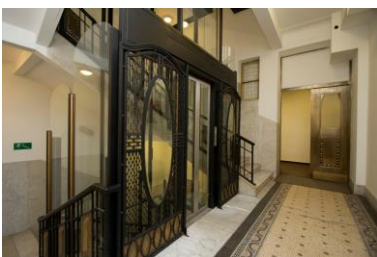

[RESTAURACE](#)

[UBYTOVÁNÍ](#)

<https://koruna-palace.cz/historie-main>